

Miljø- og Fødevareklagenævnet

Nævnenes Hus
Toldboden 2
8800 Viborg

Vingsted, den 15. februar 2017.

KLAGE

Danmarks Sportsfiskerforbund påklager hermed Slagelse kommunes vedtagelse af regulativ for Vestermose Å.

Vestermose Å er et mindre vestsjællandsk tilløb til Tude Å, der udmunder i Storebælt. Vandløbet er fra udspring og de første ca. 2.000 meter et type 1-vandløb, mens det på den næste 6.000 meter er et type 2-vandløb. Vestermose Å er målsat i Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland.

Dette betyder der skal være målopfyldelse for de 3 miljømål på de 6.000 meter hvor vandløbet er type 2, mens det på de øverste 2.000 meter alene er smådyr og fisk. Målopfyldelse skal ske senest i 2021.

Vestermose Å fremstår i dag som et gennemreguleret og nedgravet vandløb UDEN målopfyldelse.

I Danmark foretages for alle vandløb omfattet af vandplanlægningen en overvågning af den økologiske tilstand via de såkaldte kvalitetselementer. I første planperiode (2009-2015) blev alene anvendt smådyr som kvalitetselement ved indekset Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI). I vandområdeplanerne for anden planperiode (2015-2021) indgår vandløbenes planter også som kvalitetselement ved indekset Dansk vandløbsplanteindeks (DVPI). DVPI er baseret på de tilstedeværende plantearter og deres dækning på en 100 m strækning. DVPI anvendes alene i type 2 og 3 vandløb (dog ikke blødbundsvandløb). Type 2 vandløb er mellemstore vandløb normalt med en bredde på 2-10 m, mens type 3 vandløb er de store vandløb normalt med en bredde på >10 m.

I anden planperiode anvendes endvidere vandløbenes fisk som kvalitetselement ved to forskellige indeks, der begge betegnes Dansk Fiskeindeks for vandløb og har forkortelserne DFFVa og DFFVø. DFFVa er udviklet til vandløb med 3 eller flere arter, mens DFFVø dækker vandløb med 2 eller færre arter. DFFVø er baseret på tætheder af ørredyngel. Hvis en given vandløbsstrækning skal opnå god økologisk tilstand gælder i anden planperiode, at der skal være god økologisk tilstand med alle de anvendte kvalitetselementer.

Miljøtilstanden i Vestermose Å og i resten af Slagelse kommunes vandløb er meget ringe.

Udsætningsforeningen Vestsjælland (UFV95), der er en sammenslutning af foreninger der er medlem af Danmarks Sportsfiskerforbund, foretager fiskepleje i de Vestsjællandske vandløb.

UFV95 har de senest 5 år konstateret at Slagelse kommune ved oprensning med mejekurv har ødelagt og forringet miljøtilstanden i næsten alle Kommunens vandløb. Der er optaget sten, skåret lige strømrander og skåret omkring 50% for bredt, hvilket er den primære årsag til vandløbenes meget ringe miljøtilstand.

Det er dokumenteret at ørredbestandens størrelse sammenlignet med potentialet kun var 14 % i 2013/14 og den er formentlig endnu mindre i dag. Det fremgår af en undersøgelse som Slagelse kommune rekvirerede hos Limno Consult. Rapporten: **Ørredbestand, gydeaktivitet og fysiske forhold i Tude Å systemet 2012/13**, er vedhæftet som Bilag 1.

Fra rapportens konklusion, hvor Limno Consult også kommer med en række anbefalinger

Antallet af gydende havørreder i sæsonen 2012/13 kunne anslås til blot ca. 300 stk. Det er kun omkring 14 % af, hvad der realistisk burde være i det store vandløbssystem.

Anbefaling

Endvidere kan vandløbene stabiliseres og grødevæksten reduceres ved beplantning af bredderne med træer. Hvis der ønskes en stor havørredbestand, så er det endvidere vigtigt, at grødeskæringen ændres, sådan at fiskenes miljøkrav også tilgodeses. Ændret vedligeholdelse forudsætter revision af regulativerne.

Den dårlige miljøtilstand kan aflæses af UFV95 udbyttet ved vildfiskeprojekt i Tude Å. Frivillige opfisker moderfisk og stryger disse for æg og sæd og udsætter afkommet efter DTU-Aquas anbefalinger:

2009. 2 dages moderfiskeri. Resultat: 10,80 l. rogn
2010. 2 dages moderfiskeri. Resultat: 6,15 l. rogn
2011. 2 dages moderfiskeri. Resultat: 8,95 l. rogn
2012. 2 dages moderfiskeri. Resultat: 6,30 l rogn (Byrådet beslutter maskinanvendelse)
2013. 2 dages moderfiskeri. Resultat: 6,05 l rogn
2014. 2 dages moderfiskeri. Resultat: 6,25 l. rogn
2015. 3 dages moderfiskeri. Resultat: 5,80 l. rogn
2016. 4 dages moderfiskeri. Resultat: 1,90 l. rogn

Regulativet, vedtaget af Slagelse kommune den 9. januar 2017 tager ikke det fornødne hensyn til at forbedre miljøtilstanden i Vestermose Å

Forslag til Regulativet var i offentlig høring i perioden 10. juni – 5. august 2016. Slagelse Kommune er i gang med en revision af sine i alt 66 vandløbsregulativer, hvilket foregår ud fra en skabelon.

Udsætningsforeningen Vestsjælland (UFV95), fremsendte bemærkninger/høringssvar/forslag til forbedringer dateret den 4. august 2016. Der indkom yderligere 3 høringssvar.

Høringssvarene foranledigede Slagelse kommune til, at ændre kontrolmetoden for den teoretiske skikkelse. Derudover blev der foretaget præciseringer og tilføjelser i redegørelsen til regulativet i forhold til: ekstraordinær grødeskæring, drænuvløb, oplandsstørrelser og oprensning.

Slagelse kommune sammenfatter i Konsekvenser af regulativrevisionen:

Regulativet ændres fra at have geometrisk skikkelse til at have teoretisk skikkelse. Den nye metode til kontrol af vandløbet, tilgodeser i højere grad vandløbets naturlige dynamik, uden at det får betydning for vandløbets vandføringsevne. Ændringen er et skridt i retning af målopfyldelse, da vandløbet kan blive mere varieret til stor gavn for fisk og smådyr.

Den ændrede grøde- og brinksøkering vil ligeledes have en positiv effekt på biodiversitet i vandløbet og understøtte opfyldelsen af vandløbets miljømålsætning. Den ændrede grøde-skæringspraksis har en lille effekt ved sommermiddelfaststrømning. Ved vintermiddel-afstrømninger ses en lille vandstandsstigning på størstedelen af strækningen, da der kun fjernes vegetation i ca. halvdelen af den regulativmæssige bundbredde ved sidste grødeskæring i forhold til nuværende væsentligt bredere grødeskæring. Ved store afstrømninger vil den ændrede grøde- og brinksøkeringsspraksis og -frekvens derimod medføre, at vandspejlet vil falde i gennemsnit ca. 7 cm. Ved sommer 10 års maksimum afstrømninger ses en forskel på op imod 16 cm på midten af vandløbsstrækningen med ringe fald. Den ændrede grødeskæring vil således reducere risikoen for oversvømmelse ved store nedbørshændelser.

Danmarks Sportsfiskerforbund er enig i at et teoretisk skikkelsesregulativ er bedre end et geometrisk skikkelsesregulativ. Men DSF mener IKKE der i nødvendigt omfang er taget de miljø- og naturhensyn, som kan sikre målopfyldelse i Vesterlose Å.

Danmarks Sportsfiskerforbund har derfor valgt at påklage regulativet til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Vi klager på grund af følgende forhold:

- Det fremgår ikke af regulativet hvordan vedligeholdelsen skal foretages, hvilket skal fremgå som beskrevet i Bek. Nr. 919 af 27 juni 2016 om regulativer for offentlige vandløb:
§ 3. Regulativet skal indeholde en tydelig betegnelse af vandløbet samt oplysning om målsætningen for vandløbet og om de ved og i vandløbet beliggende anlæg. Regulativet skal være bilagt et kort, der viser vandløbets beliggenhed og er forsynet med identifikation af de enkelte stationeringer. Regulativet skal endvidere indeholde bestemmelser om: 2) vandløbets vedligeholdelse, herunder om vedligeholdelsesarbejdets udførelse, om bortskaffelse af fyld og grøde samt om sikring af drænuvløb, (Min understregning)
- DSF mener ikke Slagelse kommune i fornødent omfang har redegjort samt dokumenteret, hvordan regulativet vil sikre målopfyldelse for miljømålene i Vesterlose Å. En konsekvens af manglende beskrivelse af vedligeholdelsesarbejdets udførelse, samt en Byrådsbeslutning i Slagelse Byråd den 29. maj 2012 i forbindelse med sag om anmodning om optagelse af sag om vandløbsvedligeholdelse (Bilag 2.), betyder at grødeskæring/vedligeholdelse i Vesterlose Å vil blive foretaget som maskinel grødeskæring.
- DSF finder ændringen fra 2 årlige grødeskæringer i tidligere regulativ til nu 3 årlige skæringer meget problematisk og vil med stor sandsynlighed medvirke til at målopfyldelse ikke vil kunne opnås.

Kommentarer til klagepunkterne:

Manglende beskrivelse af vedligehold og dets udførelse

Alene denne mangel mener DSF er nok til at regulativet erklæres ugyldigt. Og Nævnet derfor hjemviser regulativet til fornyet og lovformelig sagsbehandling.

Byrådsbeslutning fastsætter vedligeholdelsespraksis, når det ikke er indskrevet i Regulatorerne

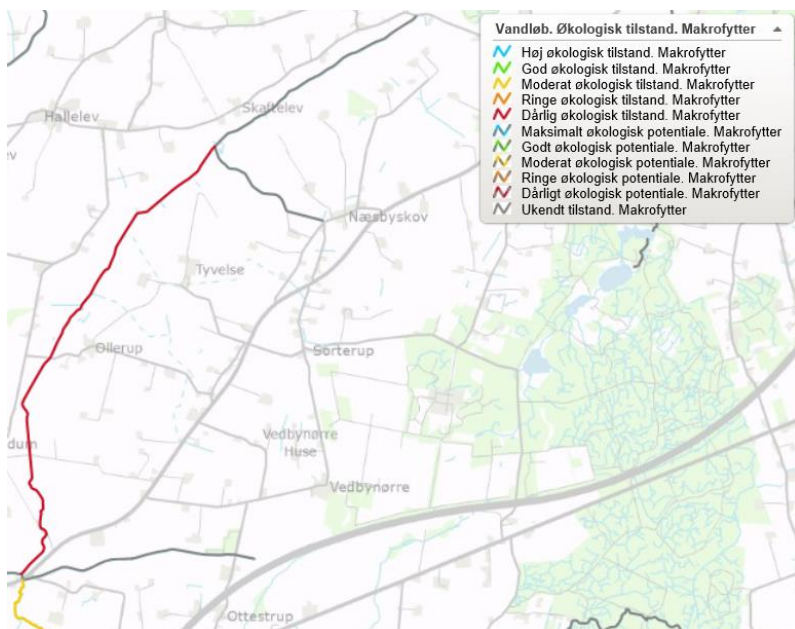
Det er ikke oplyst af Slagelse kommune at Byrådsbeslutningen fra 29. maj 2012 (Bilag 2.) medfører en maskinel oprensning af Vestermose Å, samt andre vandløb i Slagelse kommune. DSF finder det kritisabelt at denne viden ikke fremgår af regulativet eller i redegørelsen til dette. Endelig stille vi spørgsmål til om en sådan beslutning overhovedet er lovlig.

Fra 2 årlige grødeskæringer til 3 årlige grødeskæringer

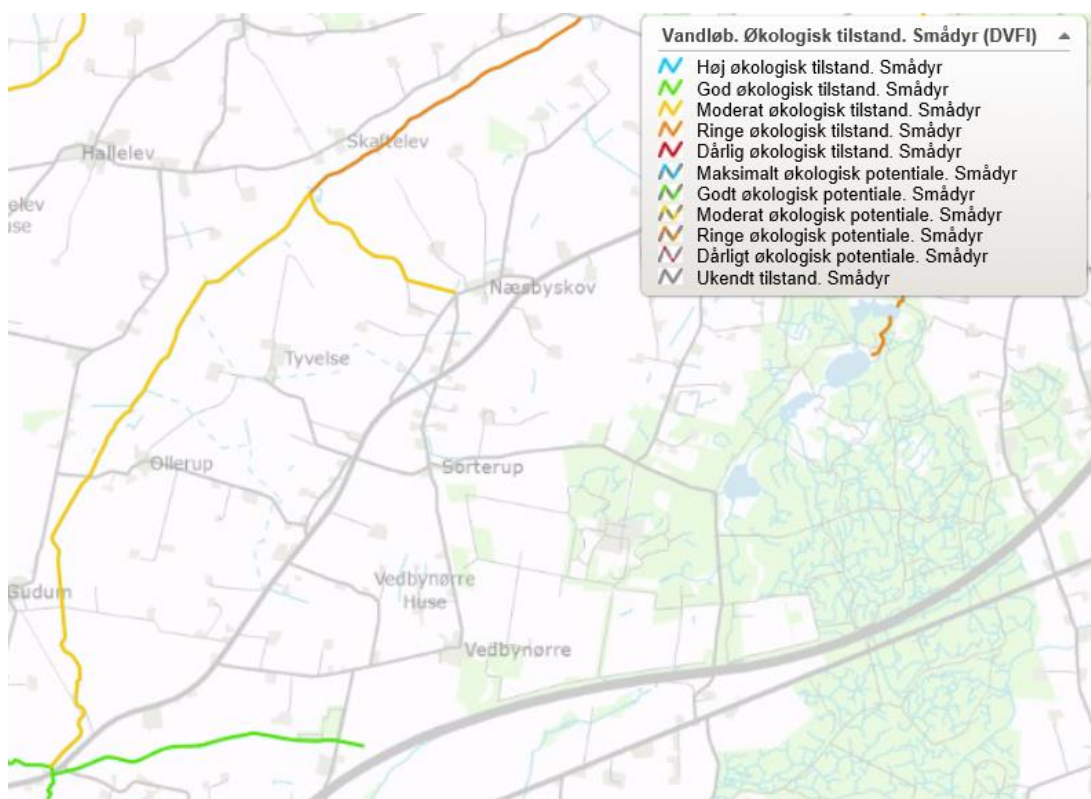
Uagtet at det fremgår at der vil blive skåret strømrrender, hvilket er vanskelig med maskinel oprensning, mener vi at en ekstra grødeskæring vil forringe den økologiske tilstand. Slagelse kommune har de sidste år udelukkende brugt mejekurv og foretaget en meget hårdhændet vedligeholdelse i Kommunens vandløb. Vi mener ikke regulativet vil ændre denne praksis, snarere tværtimod. I dag er tilstanden i Vestermose Å meget ringe og langt fra målopfyldelse.

Dokumentation for den dårlige miljøtilstand i Vestermose Å:

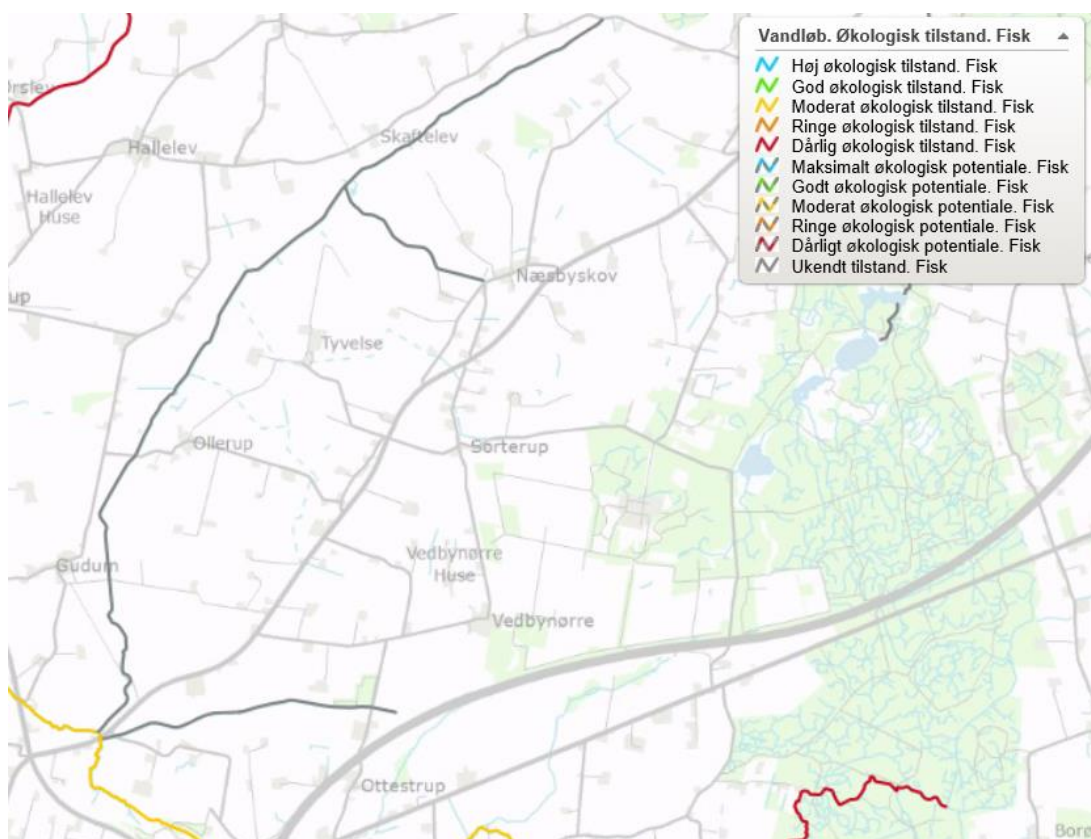
Følgende screendumps er fra MiljøGIS for Vandområdeplanerne 2015-2021. Juni 2016.

Økologisk tilstand planter dårlig

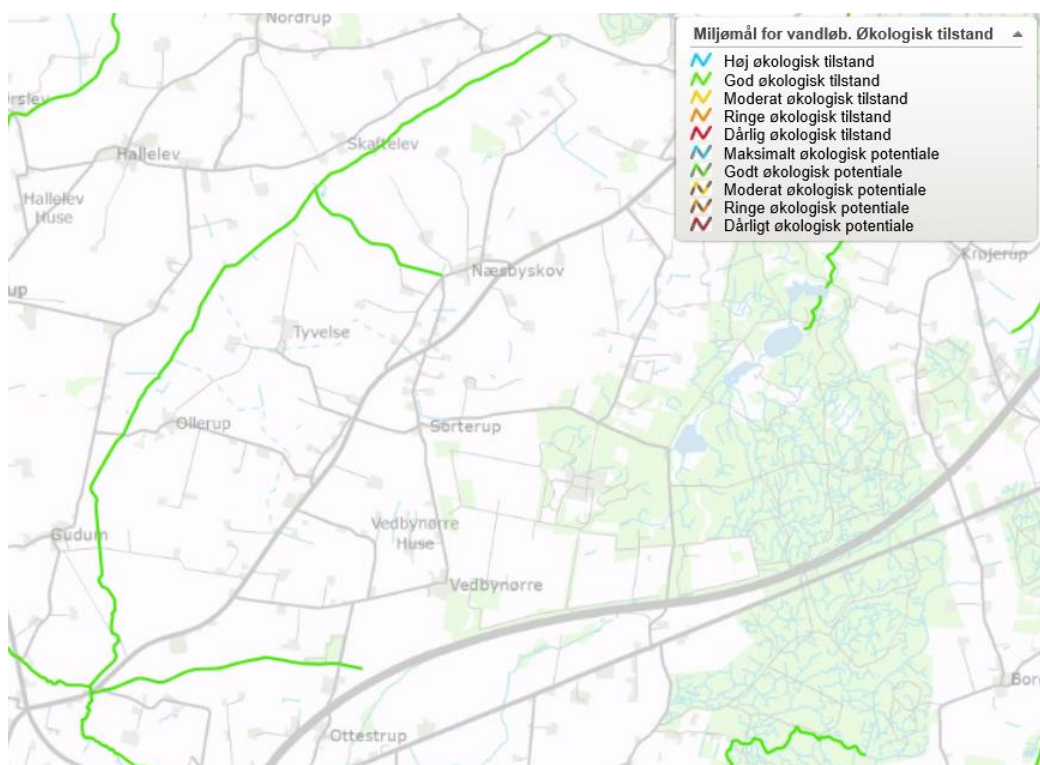

Økologisk tilstand smådyr/DVFI – ringe til moderat

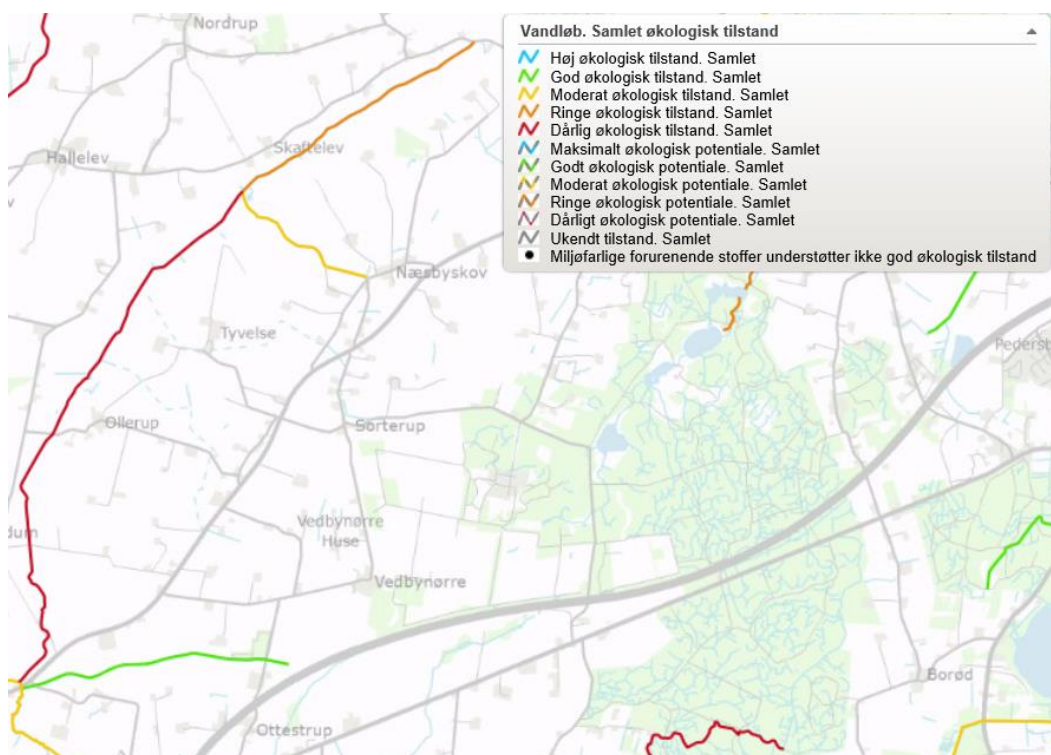

Økologisk tilstand fisk er ukendt (DSF henviser til resultater fra rapport og fiskepleje)

Miljømål for Vesterlose Å er god økologisk tilstand

Samlet økologisk tilstand 2016 var ringe/dårlig

Konklusion:

Danmarks Sportsfiskerforbund mener ikke regulativet på nogen måde sikrer målopfyldelse. Grødens betydning og indflydelse på fisk og smådyr er beskrevet i en netop udgivet rapport. Vi henviser nævnet til **Faglig udredning om grødeskæring i vandløb, Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 188** Udgivet af Aarhus Universitet, 2016.

5.4 Betydning af grødeskæring for smådyr og fisk

Hvad angår fiskebestandene i vandløb, har undersøgelser vist omfattende fiskedød ved oprensning med mejekurv, samt at antallet af ørred og præ-smolt af laks falder markant under og umiddelbart efter grødeskæring.

Rapportens sammenfatning:

Grødeskæring påvirker den biologiske kvalitet, dels planterne selv men også smådyr og fisk, som lever på planterne og i plantedækket. Meget hyppige og omfattende grødeskæringer og fysisk vedligeholdelse i vandløbene fjerner derfor samtidigt grundlaget for at opnå en god økologisk tilstand vurderet ud fra eksisterende tilstandsindikatorer for planter, smådyr og fisk.

Grødeskæring påvirker den biologiske kvalitet, dels planterne selv men også smådyr og fisk, som lever på planterne og i plantedækket. Meget hyppige og omfattende grødeskæringer og fysisk vedligeholdelse i vandløbene fjerner derfor samtidigt grundlaget for at opnå en god økologisk tilstand vurderet ud fra eksisterende tilstandsindikatorer for planter, smådyr og fisk. Den økologiske tilstand tilgodeses bedst ved at begrænse både antallet af grødeskæringer og omfanget af grødeskæringen (andelen af vandløbsprofilen der skæres), samt tidspunktet for grødeskæringen. Overordnet set vil grødeskæringer, der gennemføres mere end én gang i løbet af planternes vækstsæson medføre risiko for, at den økologiske tilstand i type 2 og 3 vandløb, hvor DVPI indgår i tilstandsvurderingen, ikke når målopfyldelse.

Jo mindre en del af biomassen i vandløbet, der skæres, des mindre vil den negative effekt være, fordi en større del af plantebiomassen vil være upåvirket af skæringen. Når kun en del af vandløbsprofilen skæres, opstår der nemlig såkaldte refugier for planterne, altså områder hvor planterne ikke påvirkes af skæringen og hvor plantesammensætningen derfor kan udvikle sig naturligt. I vandløb, hvor der opstår refugier, kan god økologisk tilstand formentlig opnås, såfremt der i refugierne er forekomst af diverse plantesamfund med karakteristika, der ligner de, der findes i upåvirkede vandløb og det kan derfor være muligt at nå målopfyldelse i vandløb, der skæres mere end én gang årligt. Det er helt centralt, at det skal være de samme områder, der skånes for skæring fra gang til gang, såfremt der gennemføres flere skæringer årligt, da plantesammensætningen ellers hurtigt vil ændre sig henimod større dækning af skæringstolerante arter som indvirker negativt på DVPI.

Afsluttende bemærkninger

Danmarks Sportsfiskerforbund vil afslutningsvis opsummere at vi finder Regulativet ulovligt, der er udeladt en væsentlig politisk beslutning med store konsekvenser, og endelig er en ekstra grødeskæring sandsynligvis medvirkende til forringelser og manglende målopfyldelse.

Redegørelsen er mangelfuld og direkte misvisende.

Vi mener på ingen måde Regulativet for Vesterlose Å opfylder de forventninger og lovmæssige krav der er til vandløbsregulativer, og vi opfordrer derfor Nævnet til erklære regulativet ugyldigt og hjemvise det til fornyet behandling i Slagelse kommune

Med venlig hilsen

Lars Brinch Thygesen
Natur- og Miljøkonsulent